

สรุปผลการดำเนินงานการจัดการความรู้ด้านการวิจัย
ปีการศึกษา 2555

โดยสำนักวิจัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย

สารบัญ

	หน้า
ประเด็นความรู้และเป้าหมายในการจัดการความรู้ : ด้านการวิจัย	1
ผลการดำเนินงาน : เป้าหมายตัวชี้วัด	2
ผลการดำเนินงาน : สรุปสาระสำคัญจากกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้	2
ภาคผนวก 1	6
เอกสารแนบ 1 รายชื่ออาจารย์จากคณะต่าง ๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 1	7
เอกสารแนบ 2 รายชื่ออาจารย์จากคณะต่าง ๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 2	9
เอกสารแนบ 3 รายชื่ออาจารย์จากคณะต่าง ๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 3	11
เอกสารแนบ 4 รายชื่ออาจารย์จากคณะต่าง ๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 4	12
ภาคผนวก 2	15
รวมเล่มบทความและเอกสารนำเสนอ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการจัดการความรู้ด้านการวิจัย	
เรื่องที่ 1 สมมติฐานและกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดย รศ.ดร.สมคิด พรหมจ้อย	
เรื่องที่ 2 การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อเสนอแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย และจรรยาบรรณนักวิจัย โดย ดร.อุ๋นเรื่อน เล็กน้อย	
เรื่องที่ 3 จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์สำหรับคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดย รศ.ดร. สุธรรม นันทมงคลชัย	
เรื่องที่ 4 จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์สำหรับอาจารย์ โดย รศ.โสภิต ธรรมอารีย์	

**รายงานสรุปผลการดำเนินงานการจัดการความรู้ ด้านการวิจัย
ปีการศึกษา 2555**

ความนำ

ปีการศึกษา 2555 มหาวิทยาลัยฯ ได้ดำเนินการจัดการความรู้ตามระบบและกลไกที่มหาวิทยาลัยกำหนด ส่งเสริมการดำเนินงานจัดการความรู้ด้านการวิจัย โดยจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการความรู้ทุกคณะ กำหนดเป้าหมายชัดเจน เพื่อให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ด้านบริหารจัดการระดับมหาวิทยาลัย รวมทั้งการแต่งตั้งคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ด้านการจัดการความรู้ ตั้งแต่ระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะ หน่วยงาน เพื่อเป็นกลไกในการดำเนินงานจัดการความรู้ตามระบบที่กำหนด

นโยบายการจัดการความรู้ มหาวิทยาลัยฯ

มติคณะกรรมการบริหารจัดการความรู้ ระดับมหาวิทยาลัย ได้กำหนดนโยบายการจัดการความรู้ ปีการศึกษา 2555 ดังนี้

1. ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการจัดการความรู้ในทุกหน่วยงาน โดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ และใช้องค์ความรู้ในการดำเนินงานตามภารกิจ
2. ส่งเสริมให้มีกลไกในการจัดการที่ดีเพื่อยกระดับการจัดการความรู้ให้มุ่งเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน
3. กำหนดประเด็นความรู้และเป้าหมายการจัดการความรู้ให้สอดคล้องกับพันธกิจและแผนกลยุทธ์ มหาวิทยาลัย

ประเด็นความรู้และเป้าหมายในการจัดการความรู้ : ด้านการวิจัย

ปีการศึกษา 2555 สำนักวิจัยบริหารงานวิจัยโดยใช้การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนภารกิจ วิจัย ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย และแผนการจัดการความรู้ด้านการวิจัย โดยกำหนดประเด็นความรู้ด้านการวิจัย 4 เรื่อง ได้แก่ 1.สมมติฐานและกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน 2.การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย เพื่อเสนอแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย และจรรยาบรรณนักวิจัย 3.จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์สำหรับคณะกรรมการ จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และ 4.จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์สำหรับอาจารย์

กลไกการดำเนินงานจัดการความรู้ : มีสำนักวิจัยเป็นผู้รับผิดชอบหลัก และคณะทำงานชุดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการวิจัย ร่วมกับกลุ่มเป้าหมายอาจารย์ที่ทำงานวิจัย ในปีการศึกษา 2555 ตามประเด็นจัดการความรู้ที่กำหนดข้างต้น รวมทั้งสิ้น จำนวน 4 ครั้ง ได้แก่

ครั้งที่ 1 เรื่อง สมมติฐานและกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน วันที่ 24 กรกฎาคม 2555 โดยคัดเลือกข้อเสนอโครงการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน และแบ่งกลุ่มย่อยตามกลุ่มสาขาวิชาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันในการพัฒนาสมมติฐานและกรอบแนวคิดในการวิจัย มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 48 คน จาก 10 คณะ (รายชื่อเอกสารแนบ 1 ภาคผนวก)

ครั้งที่ 2 เรื่อง การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อเสนอแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย และจรรยาบรรณนักวิจัย วันที่ 10 ตุลาคม 2555 โดยนำข้อเสนอโครงการวิจัยที่เสนอแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัยภายนอก เพื่อสู่กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 67 คน จาก 11 คณะ (รายชื่อเอกสารแนบ 2 ภาคผนวก)

ครั้งที่ 3 เรื่อง จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์สำหรับคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วันที่ 20 ตุลาคม 2555 โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่กรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์เกี่ยวกับการพิจารณารับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 29 คน จาก 4 คณะ (รายชื่อเอกสารแนบ 3 ภาคผนวก)

ครั้งที่ 4 เรื่อง จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์สำหรับอาจารย์ วันที่ 16 พฤษภาคม 2556 โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้เกี่ยวกับการขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 61 คน จาก 11 คณะ (รายชื่อเอกสารแนบ 4 ภาคผนวก)

ผลการดำเนินงาน : เป้าหมายตัวชี้วัด

คณะกรรมการจัดการความรู้ ด้านวิจัย สำนักวิจัย กำหนดเป้าหมายหลักของแผนจัดการความรู้ ด้านวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอโครงการวิจัย ที่ได้รับการอนุมัติ ร้อยละ 80 ของจำนวนข้อเสนอโครงการวิจัยที่เสนอขอพิจารณารับทุนวิจัยภายในทั้งหมด

ผลการดำเนินงาน : บรรลุเป้าหมาย คือ ข้อเสนอโครงการวิจัยที่เสนอขอทุนสนับสนุนวิจัยภายในมหาวิทยาลัย ทั้งหมด 53 โครงการ และได้รับการอนุมัติ จำนวน 44 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 83

2. ผลงานวิจัย แล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนดในแผนงานวิจัย ที่ระบุในข้อเสนอโครงการวิจัย และสามารถตีพิมพ์แพร่บทความวิจัยได้ร้อยละ 50 ของโครงการวิจัย ในปีการศึกษา 2555

ผลการดำเนินงาน : บรรลุเป้าหมาย คือ มีผลงานวิจัยตีพิมพ์เผยแพร่ได้ร้อยละ 52.83

3. การรวบรวมความรู้ และสรุปประเด็นความรู้ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์และการเผยแพร่ทั่วไป

ผลดำเนินงาน : บรรลุเป้าหมาย คือ จัดทำรูปเล่มรวบรวมเอกสารประกอบการสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เป็นผู้นำกลุ่มสนทนา รวมทั้งนำเอกสารดังกล่าวเผยแพร่ความรู้ผ่านเว็บไซต์ สำนักวิจัย และมหาวิทยาลัย

ผลดำเนินงาน : สรุปเนื้อหาสาระสำคัญจากกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

กิจกรรมครั้งที่ 1 สมมติฐานและกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ผู้นำกลุ่มสนทนาแลกเปลี่ยน คือ รศ. ดร. สมคิด พรหมจ้อย ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. เนื้อหาของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประกอบด้วย (เอกสาร ภาคผนวก เรื่องที่ 1)

1.1 ความรู้พื้นฐานการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

1.2 สมมติฐานและกรอบแนวคิดในการวิจัย

1.3 การออกแบบการวิจัย

1.4 การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย

1.5 ความคลาดเคลื่อนในการวิจัย

2. กลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยวิพากษ์กรณีตัวอย่าง จาก 3 กลุ่มสาขาวิชา ได้วิพากษ์กรณีตัวอย่าง 8 กรณีเกี่ยวกับสมมติฐานและกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งกลุ่มสามารถแก้ไขข้อบกพร่องของโครงการวิจัยจากกรณีตัวอย่างโดยเฉพาะเรื่องสมมติฐานและกรอบแนวคิดในการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

กิจกรรม ครั้งที่ 2 การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อเสนอแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย และจรรยาบรรณนักวิจัย โดยมีผู้นำกลุ่มสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ คือ ดร.อุ๋นเรื่อน เล็กน้อย ซึ่งเป็นวิทยากรจากภายนอก มีข้อสรุปสำคัญ คือ

1. การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย (เอกสาร ภาคผนวก เรื่องที่ 2)
 - 1.1 รู้เขา รู้เรา ในบริบทของการวิจัย: นักวิจัยควรมีความรู้เกี่ยวกับแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย ประกอบด้วย ประเด็นการสนับสนุนการวิจัย ลักษณะทุน เกณฑ์การพิจารณาโครงการ เงื่อนไขการส่งข้อเสนอโครงการ กระบวนการพิจารณาโครงการ และมุมมองของแหล่งทุนในการสนับสนุนการวิจัย นอกจากนี้ นักวิจัยต้องสำรวจตนเองว่ามีความพร้อมในการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อเสนอแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัยเพียงใด
 - 1.2 ลักษณะข้อเสนอโครงการวิจัยที่ดี: ข้อเสนอโครงการวิจัยที่ดี คือ
 - 1) ตรงตามกรอบการสนับสนุนของแหล่งทุน
 - 2) ตรงตามเงื่อนไขความเร่งด่วน ความสำคัญของสภาพปัญหาของสังคม
 - 3) ตรงตามความถนัด ความเชี่ยวชาญของผู้รับทุน/ทีมงาน/ที่ปรึกษา
 - 4) ตรงตามระเบียบวิธีวิจัย องค์ประกอบต่างๆในข้อเสนอสอดคล้องกัน
 - 5) ตรงความคุ้มค่า การใช้จ่ายงบประมาณ
2. จรรยาบรรณนักวิจัย:
 - 1) ต้องซื่อสัตย์ มีคุณธรรมในทางวิชาการและการจัดการ
 - 2) ต้องตระหนักถึงพันธกรณีในการทำงานวิจัยตามข้อตกลง
 - 3) ต้องมีพื้นฐานความรู้ในสาขาวิชาการที่ทำวิจัย
 - 4) ต้องมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ศึกษาวิจัย (ทั้งสิ่งที่มีชีวิต/ไม่มีชีวิต)
 - 5) ต้องเคารพศักดิ์ศรีและสิทธิของมนุษย์ที่ใช้เป็นตัวอย่างในการวิจัย
 - 6) ต้องมีอิสระทางความคิด ปราศจากอคติในทุกขั้นตอนการวิจัย
 - 7) พึงนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในทางที่ชอบ
 - 8) พึงเคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่น
 - 9) พึงมีความรับผิดชอบต่อสังคมทุกระดับ
3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันจากตัวอย่างข้อเสนอโครงการที่รับทุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และแลกเปลี่ยนความสนใจต่อประเด็นวิจัยของอาจารย์คณะต่างๆ ดังนี้

คณะกรรมการbin

- การบริหารจัดการการจราจรทางอากาศ

- ประเพณีที่เป็นอุปสรรคต่ออุตสาหกรรมการบิน

คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ

- ฐานข้อมูลผู้สูงอายุ

คณะวิศวกรรมศาสตร์

- การออกแบบโรงฝักไฮโดรโปรนิคส์
- การจัดการความเสี่ยงในโรงงานอุตสาหกรรม

คณะพยาบาลศาสตร์

- การเสริมสร้างสุขภาพของทักวีย์
- การลดความอ้วนของเด็กไทย
- การรักษาแบบทางเลือกในคนไข้ที่สูญเสียขา

คณะเภสัชศาสตร์

- แนวทางการใช้ยาเพื่อผิวขาวใสของวัยรุ่นไทย
- ความหลากหลายทางชีวภาพของเชื้อจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์

คณะสาธารณสุขศาสตร์

- พฤติกรรมทางเพศของเด็กวัยรุ่น
- การพัฒนาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์เพื่อทำนายภูมิอากาศในประเทศไทย
- การประเมินการสัมผัสสารเคมีที่มีผลต่อสุขภาพ

คณะนิติศาสตร์

- การพัฒนากระบวนการตรวจสอบการสั่งฟ้องของอัยการโดยองค์กรอิสระ เพื่อลดการรื้อถอนสิทธิของผู้ต้องหา
- การแก้ปัญหาหนี้ในระบบ

คณะนิเทศศาสตร์

- การผลิตสื่อเพื่อให้ความรู้กับนักศึกษาที่อยู่ร่วมกันก่อนแต่งงาน

คณะบริหารธุรกิจ

- การต่อรองทางธุรกิจ

คณะรัฐประศาสนศาสตร์

- นโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กิจกรรมครั้งที่ 3 จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์สำหรับคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ผู้นำกลุ่มสนทนา
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ คือ รศ.ดร.สุธรรม นันทมงคลชัย สรุปรประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. หลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ประกอบด้วย (เอกสาร ภาคผนวก เรื่องที่ 3)
 - 1.1 หลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ได้แก่ 1) Nuremberg Code 2) Declaration of Helsinki
 - 3) The Belmont Report 4) การรักษาความลับและความเป็นส่วนตัว

- 1.2 กระบวนการบอกกล่าวเพื่อขอความยินยอมให้เข้าร่วมวิจัย
- 1.3 การคำนึงถึง vulnerable subject
- 1.4 หน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
- 1.5 ความจำเป็นที่ต้องขอการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
- 1.6 ผู้สอนต้องผ่านการอบรมจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์และมีผลการวิจัยตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ
2. แนวทางการพิจารณาจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ประกอบด้วย
 - 2.1 แนวทางในการพิจารณาจัดตั้งคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
 - 2.2 องค์ประกอบของคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
 - 2.3 แนวทางในการประเมินการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
 - 2.4 กระบวนการพิจารณาโครงการวิจัยเพื่อขอรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับประเด็นจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของอาจารย์คณะต่างๆ ได้แก่

โครงการวิจัยประเภทใดบ้างที่ต้องขอการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการขอรับรองจริยธรรมเป็นอย่างไร นักวิจัยสามารถเปิดเผยชื่อของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยในการนำเสนอผลงานวิจัยได้หรือไม่ โครงการวิจัยที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงพยาบาลในพื้นที่กรุงเทพมหานครต้องขอการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากหน่วยงานใด เป็นต้น

กิจกรรมครั้งที่ 4 จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์สำหรับอาจารย์ ผู้นำกลุ่มสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ คือรศ.โสภิต ธรรมอารี
สรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. หลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (เอกสาร ภาคผนวก เรื่องที่ 4)
 - 1.1 บทนำความเป็นมาของจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
 - 1.2 International Guidelines for Research Involving Human Subjects
 - 1.3 Thai Guidelines for Research Involving Human Subjects
 - 1.4 หลักจริยธรรมการทำวิจัยในมนุษย์
 - 1.5 การเขียน “ข้อพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัย”
 - 1.6 การเขียน “เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัย”
 - 1.7 การเขียน “ใบยินยอมเข้าร่วมในการวิจัย”
 - 1.8 พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม (Misconduct)
 - 1.9 ผู้ประพันธ์ผลงานวิจัย (Authorship)
2. จริยธรรมการวิจัยทางคลินิก
 - 2.1 ข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม
 - 2.2 Criteria for Conducting Ethically Responsible Research
 - 2.3 กระบวนการที่เป็นหัวใจในการปกป้องอาสาสมัคร

- 2.4 Clinical trial
- 2.5 Randomized Clinical Trial
- 2.6 Ethics of Placebo-Controlled Trials (PCTs)
- 2.7 Ethical criteria for PCTs
- 2.8 Scientific merit and clinical value
- 2.9 Informed Consent Process
- 3. จริยธรรมการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์
 - 3.1 Definitions
 - 3.2 Common Research Methodologies
 - 3.3 Case Study in Sociological Research
 - 3.4 Reviewing Risks
 - 3.5 Ethical Issues in Behavioral and Social Science Research
 - 3.6 Case Study in Disaster Research
 - 3.7 Confidentiality Protection
- 4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ อาจารย์จากคณะต่างๆ ได้แลกเปลี่ยนความรู้ ได้แก่ หลักการสำคัญของจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สิทธิของผู้เข้าร่วมการวิจัย กระบวนการขอความยินยอมโดยได้รับข้อมูล (Informed Consent Process) การเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัย บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เป็นต้น

.....

สำนักวิจัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

ภาคผนวก 1

- เอกสารแนบ 1 รายชื่ออาจารย์จากคณะต่าง ๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 1
- เอกสารแนบ 2 รายชื่ออาจารย์จากคณะต่าง ๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 2
- เอกสารแนบ 3 รายชื่ออาจารย์จากคณะต่าง ๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 3
- เอกสารแนบ 4 รายชื่ออาจารย์จากคณะต่าง ๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 4

ภาคผนวก 2

รวมเล่มบทความและเอกสารนำเสนอ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการจัดการความรู้ด้านการวิจัย

เรื่องที่ 1 สมมติฐานและกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

โดย รศ.ดร.สมคิด พรหมจู้

เรื่องที่ 2 การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อเสนอแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย

และจรรยาบรรณนักวิจัย โดย ดร.อุ้นเรือน เล็กน้อย

เรื่องที่ 3 จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์สำหรับคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

โดย รศ.ดร. สุธรรม นันทมงคลชัย

เรื่องที่ 4 จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์สำหรับอาจารย์

โดย รศ.โสภิต ธรรมอารีย์